

Рогова О.Г.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ОХОРОНОЗДОРОВЧОГО ПРАВА ТА ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я

Тези виступу на Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Концептуальні засади розвитку охороноздоровчого права та законодавства України про охорону здоров'я», м.Київ, Академія адвокатури України, 14 березня 2013 року

Передумови розвитку охороноздоровчого права та законодавства України про охорону здоров'я. В основу ухвалення концептуальних засад розвитку охороноздоровчого права та законодавства України про охорону здоров'я має бути покладено визнання об'єктивних та суб'єктивних закономірностей розвитку сучасного українського суспільства, тенденцій глобалізації та перспектив європейської інтеграції України, подальшого розвитку системи права та законодавства України у напрямку засвоєння цінностей правової, демократичної та соціальної держави.

До об'єктивних закономірностей розвитку сучасного українського суспільства, які необхідно враховувати, на нашу думку, належать: невідповідність існуючої системи ОЗ реальним потребам населення України щодо якісної, доступної та кваліфікованої медичної допомоги; ганебні соціально-демографічні показники (об'єктивне зменшення тривалості життя, погіршення якості життя, поширення хвороб).

До суб'єктивних закономірностей розвитку сучасного українського суспільства, можна віднести: відсутність науково обґрунтованої концепції розвитку системи ОЗ та її правового забезпечення, орієнтованої на сталий розвиток, демографічне та соціальне зростання; невідповідність існуючої моделі правового забезпечення системи ОЗ реальному стану речей; відсутність ефективних управлінських механізмів впливу медичної громадськості та пацієнтів та процесу ухвалення рішень щодо системи ОЗ тощо.

Тенденції глобалізації та перспективи європейської інтеграції України як головні чинники мотивації розвитку системи ОЗ та адекватного існуючій системі правового забезпечення сьогодні обумовлюють необхідність цілісного науково-методологічного підходу щодо створення концептуального базису охороноздоровчого права та законодавства України про охорону здоров'я, визначення на підставі такого

базису стратегічних та тактичних завдань як системи на макро-рівні, так і кожного з суб'єктів медико-правових відносин.

На нашу думку, **концептуальні засади** мають включати наступні структурні підрозділи:

- 1) основні напрями розвитку системи ОЗ та правового забезпечення цієї системи;
- 2) основні напрями розвитку медичного права;
- 3) основні напрями розвитку фармацевтичного права.

1. Основні напрями розвитку системи ОЗ та правового забезпечення цієї системи:

1.1. Публічно-правові та приватноправові механізми регулювання відносин в системі ОЗ.

1.2. Закріплення на рівні закону (а не підзаконного правового акту!) ціннісних пріоритетів – принципів побудови та функціонування системи ОЗ, які не повинні змінюватися в залежності від політичної кон'юнктури, носити стратегічний характер.

1.3. Визначення правових статусів медичних працівників, фармацевтичних працівників, організаторів ОЗ, менеджерів ОЗ, пацієнтів.

1.4. Закріплення на рівні закону мінімальних реально забезпечених соціальних стандартів у сфері ОЗ, відмова від декларативного визначення ціннісних пріоритетів та стандартів надання медичної допомоги.

1.5. Визначення стратегічних завдань розвитку системи ОЗ (на найближчі 50 років) та тактичних завдань (на найближчі 5–10 років).

1.6. Обґрунтування багатофакторної системи мотивації профілактичної медицини як складової системи ОЗ (мотивація медичного працівника, мотивація пацієнта, мотивація менеджера ОЗ; різні чинники мотивації: професійне зростання, матеріальне заохо-

чення, громадське схвалення, багатоступенева система побудови кар'єри тощо).

2. Основні напрями розвитку медичного права:

2.1. Заохочення наукової та науково-практичної дискусії щодо системи медичного права та системи медичного законодавства.

2.2. Ідентифікація місця медичного права в системі правових наук та в системі суспільних наук, місця медичного права в системі міжнародного охороноздоровчого права, вивчення механізмів взаємозбагачення та взаємного впливу цих наук.

З огляду на мультиаспектний характер права людини на життя та права на охорону здоров'я, які утворюють головну предметну сферу медичного права, видається доцільним розширення наукової дискусії щодо біосоціодуховної природи людини – головного суб'єкта медичних правовідносин, головного споживача медичних послуг.

Предметна сфера охороноздоровчого права, включаючи медичне право, фармацевтичне право та правове забезпечення функціонування системи ОЗ, на

нашу думку, має збагачуватися за допомогою застосування методології природничих наук (з огляду на приналежність людини до світу природи) та суспільних наук (з огляду на соціодуховну природу людини), ціннісних пріоритетів біоетики.

2.3. Визначення головних інститутів медичного права та медичного законодавства, їх загальної та особливої частин.

2.4. Створення мультидисциплінарної робочої групи для розробки проекту Медичного кодексу України.

3. Основні напрями розвитку фармацевтичного права:

3.1. Ідентифікація предметної сфери та методології фармацевтичного права.

3.2. Визначення правових статусів суб'єктів фармацевтико-правових відносин.

3.3. Закріплення на рівні закону ціннісних пріоритетів фармацевтичної опіки.